

[Aksel Larsen.]

det var fuldkommen berettiget og rimeligt i 1945 at sige: vi må se, hvor holdbar danskheden er i Sydslesvig. Men vi må erkende, at når den er så stærk, som den har manifesteret sig, bl. a. ved de sidste valg, 10 år efter 1945, er der ikke tale om en døgnflue. Den er vel ikke så stærk, som den syntes at være dengang, men det var noget, vi ventede: at der ville være en hel del, som kun rent midlertidigt bekendte deres danskhed. Vi må imidlertid erkende, at der er en betydelig og en holdbar danskhed syd for grænsen, og den er mange gange større end det tysksindede mindretal nord for grænsen. Alene denne forskel i størrelse mellem de to mindretal gør, at det ikke behøver at være sådan, at de har nøjagtig de samme rettigheder i skoleforhold, nøjagtig de samme rettigheder, når det drejer sig om eksamensskoler, så jeg kan ikke se, at der foreligger saglige, nationale, demokratiske eller andre grunde til, at man gennemfører det skoleforslag, den højtærede undervisningsminister har fremsat.

Må jeg iøvrigt benytte anledningen til at gøre et par bemærkninger om forholdene i grænselandet. Jeg synes, det er på tide, at Danmark erkender og vedkender sig sine pligter overfor Sønderjylland, landet mellem Kongeåen og Skelbækken. Syd for grænsen er befolkningstætheden adskilligt større end nord for grænsen, hvilket ikke var tilfældet før krigen. Syd for grænsen er der en kolossal virksomhed i gang for at skabe leve- og eksistensmuligheder for den forøgede befolkning — det sker i medfør af det amerikansk finansierede Program Nord. Nord for grænsen sker der i forhold hertil praktisk talt ingenting. Hvis man undersøger befolkningstætheden i de sønderjyske amter og foretager en sammenligning, vil man se, at befolkningstætheden der er langt ringere end i det øvrige Danmark. Det har sine naturlige og historiske årsager, og dem kender vi alle; men denne del har været dansk siden 1920, og det er en tilstrækkelig lang periode til, at dette forhold kunne være ændret. Sønderjylland er ikke af en sådan beskaffenhed, at der ikke kan bo flere mennesker, end der bor; det er ikke af en sådan beskaffenhed, at det skal være tyndere befolket og økonomisk svagere stillet end andre danske landsdele. Umådelig

store landstrækninger i Sønderjylland henligger kun som græsning, men kunne ved afvanding og grundforbedring gøres til særdeles god agerjord, hvorpå der kunne oprettes — jeg tror ikke, jeg overdriver, når jeg siger i tusindvis af nye landbrug. Jeg synes, man burde gøre noget her, såvel på de store områder inde i landet som ude ved vestkysten, og derved skaffe jord til dansk landboudom, øgede beskæftigelsesmuligheder, øget produktion og øget befolkning i det danske grænseland; men naturligvis er opgaverne ikke løst blot ved, at man gør det, man selvfølgelig burde have gjort forlængst, hvad opdyrkningen af Sønderjylland angår.

Sønderjylland er vel også en af de landsdele, hvor der er mindst industri. Det har sine særlige årsager, at industrien er så svag i Sønderjylland; men det forekommer mig at være en statsopgave at søge at placere industri og håndværk i Sønderjylland jævnsides med oprettelse af nye landbrug. Som det er nu, har det desværre ført til, at man især i nærheden af grænsen spejder mod syd og siger: der sker der noget, der gør de noget for menneskene, men her nord for grænsen, her ligger det dødt. Det kan naturligvis også få nationale følger. Nu er det ikke for at afbøde sådanne nationale følger, at jeg taler om, at man bør gøre alt dette — selvom man også godt kan tage det i betragtning — men det er, fordi det forekommer mig fuldkommen urimeligt, at vi lader den genvundne del af Danmark, som vi fik i 1920, henligge, sådan som vi har ladet den henligge i så mange år, uden at udnytte de store erhvervs muligheder og bosættelsesmuligheder, der i virkeligheden er. Det er en national opgave, der her foreligger, og som jeg før har gjort mig til talsmand for bliver løst. Jeg vil sige, at langt, langt vigtigere end alle regeringsforhandlinger om forholdene på begge sider af grænsen og langt vigtigere end alle erklæringer ville det være, om Danmark vedkendte sig sine forpligtelser overfor den genvundne del af Slesvig og gjorde den indsats, der skal gøres for landsdelen, for befolkningen og dermed for Danmark.

Alfred Jørgensen: Først nogle bemærkninger om udviklingen i Sønderjylland siden 1920 og stillingen i dag, som er grund-